

Ημερίδα για τα εκκλησιαστικά μνημεία της Ι.Μ. Αιτωλίας στο Ξενοκράτειο Αρχαιολογικό Μουσείο Μεσολογγίου

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας

Ενημερωτική Ημερίδα για τα βυζαντινά εκκλησιαστικά μνημεία της Αιτωλίας και της Ακαρνανίας πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 17 Ιουνίου 2025 στο Ξενοκράτειο Αρχαιολογικό Μουσείο Μεσολογγίου.

Συμμετείχαν οι Προϊστάμενοι των Ιερών Ναών, οι Ηγούμενοι και οι Γερόντισσες των Ιερών Μονών της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας που διαθέτουν Ιερό Ναό, Ιερό Παρεκκλήσιο, Εξωκλήσιο, Καθολικό που προστατεύονται από τις διατάξεις του Ν. 4858/2021 «Κύρωση Κώδικα Νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς».

Η Ημερίδα ξεκίνησε με τον Χαιρετισμό της Δρ. Φωτεινής Σαράντη, Αναπληρώτριας Προϊσταμένης της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας, η οποία έκανε και την εισαγωγή στο θέμα, παρουσιάζοντας τις νέες δράσεις της

Εφορείας για την στερέωση και την αποκατάσταση των εκκλησιαστικών μνημείων.

Ακολούθησε εισήγηση από την Δρ. Αικατερίνη Χαμηλάκη, Αρχαιολόγο ΕΦΑ Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας για το θεσμικό πλαίσιο προστασίας κινητών και ακίνητων μνημείων. Η κα Χαμηλάκη επίσης παρουσίασε τα σημαντικότερα εκκλησιαστικά μνημεία της Αιτωλίας.

Η Δρ. Ελένη Μπαρμπαρίτσα, Αρχαιολόγος ΕΦΑ Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας ανέπτυξε την εισήγηση με θέμα: «Εκκλησιαστικά μνημεία Ακαρνανίας: Μνημειακός πλούτος και επεμβάσεις αποκατάστασης».

Στη συνέχεια η κα Ελένη Κατσούλη, MS Πολιτικός Μηχανικός, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Τμήματος Αρχαιολογικών Έργων και Μελετών ΕΦΑ Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας παρουσίασε τις εργασίες στερέωσης και αποκατάστασης που εκτελέστηκαν από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας, κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Τέλος, η κα Αφροδίτη Τηλιγάδα, Συντηρήτρια, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Τμήματος Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης ΕΦΑ Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας παρουσίασε το θέμα: «Καταγραφή εκκλησιαστικών κειμηλίων Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας. Ζητήματα συντήρησης κειμηλίων, τοιχογραφιών, ελαιογραφιών και λοιπού εικονογραφικού διακόσμου και λήψης προστατευτικών μέτρων».

Ακολούθησε διάλογος και τέθηκαν ερωτήσεις από τους κληρικούς στις οποίες

δόθηκαν οι κατάλληλες απαντήσεις από τους συνεργάτες της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας.

Την Ημερίδα έκλεισε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός, ο οποίος ευχαρίστησε θερμά την Διευθύντρια της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας και τους εκλεκτούς συνεργάτες της για την άριστη συνεργασία της Εφορείας Αρχαιοτήτων με την Ιερά Μητρόπολη και αναφέρθηκε στην αγωνία τόσο του Επισκόπου όσο και όλων για την διάσωση και την προβολή των εκκλησιαστικών μνημείων και κειμηλίων της περιοχής.

ΤΕΛΙΚΑ

- Με γνώμονα τη σωλογική επιθυμία για την ανάδειξη και διατήρηση και θρησκευτικής μας κληρονομιάς, οφείλουμε να συνενώσουμε και αξιοποιήσουμε κάθε διαθέσιμο μέσο. Είμαστε εδώ για να υποστηρίξουμε και τεχνολογία, με σκοπό τη βιώσιμη προστασία των μνημείων μας.
 - Η προσέγγισή μας χρειάζεται να στηρίζεται σε έναν ισορροπημένο συνδυασμό παραδοσιακών μεθόδων και σύγχρονων τεχνολογιών, αξιοποιώντας και την καινοτομία. Παράλληλα, είναι επιτακτική η ανάγκη συντήρησης, όχι μόνο ως τεχνική διαδικασία, αλλά ως διαρκή στοιχείο της πολιτιστικής μας ταυτότητας.
 - Η διάδοση καλών πρακτικών, η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ ενεργοποίησης των τοπικών κοινωνιών αποτελούν βασικά στοιχεία επιτυχημένης και μακρόχρονης διαχείρισης της πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς.
1. Συνδυασμός παραδοσιακής και σύγχρονης προσέγγισης
 2. Ανάγκη επένδυσης στη συντήρηση
- Διάδοση καλών πρακτικών και συνεργασία φορέων

Ο Σεβασμιώτατος υπογράμμισε ότι δεν είμαστε ιδιοκτήτες, αλλά διαχειριστές των εκκλησιαστικών μνημείων και τόνισε, ότι οι προθέσεις όλων είναι καλές και αυτό αποτελεί μια γενική παραδοχή, ενώ επεσήμανε και τις αντικειμενικές και πρακτικές δυσκολίες, όπως η μακροχρόνια ύπαρξη εφημεριακών κενών στις Ενορίες της υπαίθρου, η έλλειψη οικονομικών πόρων για την συντήρηση των μνημείων, τόσο από πλευράς της Εφορείας όσο και από πλευράς της Ιεράς Μητροπόλεως.

«Αν ήθελα σήμερα να πραγματοποιήσουμε αυτή την Σύναξη είναι, γιατί πρώτα από όλα είναι αναγκαίο να καταγράψουμε σε τί κατάσταση βρισκόμαστε και να τα ιεραρχήσουμε, ώστε να μπορούμε στο μέλλον να συνεργαζόμαστε για την προτεραιότητα ένταξης των έργων. Υπάρχουν έργα που μπορούν να ενταχθούν σε προγράμματα και έργα που θα γίνουν σύμφωνα με τους δικούς μας προϋπολογισμούς, Δεν έχει κανένας μας καμία κακή πρόθεση και αυτό αποτελεί μια γενική παραδοχή», ανέφερε μεταξύ άλλων.

Ολοκληρώνοντας αναφέρθηκε ξεχωριστά και ευχαρίστησε την Υπουργό Πολιτισμού κα Λίνα Μενδώνη και την προηγούμενη Διευθύντρια της Εφορείας κα Ολυμπία Βικάτου για την εξαιρετική συνεργασία.

Ευχαρίστησε επίσης τον π. Αθανάσιο Τσαπόκο και όλα τα μέλη της επιτροπής καταγραφής των εκκλησιαστικών κειμηλίων για την ολοκλήρωση του έργου της καταγραφής στην Αρχιερατική Περιφέρεια Μεσολογγίου και ανέφερε, ότι ο επόμενος στόχος είναι να αφιερωθεί μια πτέρυγα στα κτίρια του Δροσινείου στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου για να δημιουργηθεί το πρώτο Εκκλησιαστικό Κειμηλιαρχείο, όπου θα εκτεθούν τα σπουδαιότερα από τα εκκλησιαστικά κειμήλια της περιοχής.

N. 4858/2021 ΦΕΚ 220/19-11-2021

ΟΡΙΣΜΟΙ

- Ως αρχαία μνημεία ή αρχαία νοούνται όλα τα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στους προϊστορικούς, αρχαίους, βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους και χρονολογούνται έως και το 1830
- Στα ακίνητα μνημεία συμπεριλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις, οι κατασκευές και τα διακοσμητικά και λοιπά στοιχεία που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα τους, καθώς και το άμεσο περιβάλλον τους
- Αρχαιολογικοί χώροι
- Ιστορικοί τόποι

ΑΚΙΝΗΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΙ

- Στα ακίνητα μνημεία περιλαμβάνονται: α) τα αρχαία που χρονολογούνται έως και το 1830,
- β) τα νεότερα πολιτιστικά αγαθά που είναι προγενέστερα των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία λόγω της αρχιτεκτονικής, πολεοδομικής, κοινωνικής, εθνολογικής, λαογραφικής, τεχνικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους
- Τα αρχαία ακίνητα μνημεία προστατεύονται από τον νόμο χωρίς να απαιτείται η έκδοση οποιασδήποτε διοικητικής πράξης. Τα ακίνητα των περ. β) και γ) της παρ. 1 χαρακτηρίζονται μνημεία με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Υπηρεσίας και γνώμη του Συμβουλίου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΞΕΝΟΚΡΑΤΕΙΟΝ

